

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. директора Інституту
рослиництва ім. В.Я. Юр'єва

Олег ЛЕОНОВ

27 червня 2024 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«Агрономія»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ
ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ
20 АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО
201 АГРОНОМІЯ

Розглянуто та затверджено
Вченою радою Інституту рослинництва
ім. В.Я. Юр'єва
протокол № 8 від 27.06.2024 року
Голова вченої ради

В.В. Кириченко

Харків, 2024

Преамбула

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Освітньо-наукова програма підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» представляє єдиний комплекс освітніх компонентів.

Освітньо-наукова програма «Агрономія» розроблена робочою групою Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. та Стандарту вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти та науки України від 29.12.2021 р. № 1458.

Склад робочої групи:

Керівник робочої групи

(гарант освітньо-наукової програми):

КИРИЧЕНКО В.В., доктор сільськогосподарських наук, професор,
академік НААН

Члени робочої групи:

КОЗАЧЕНКО М.Р., доктор сільськогосподарських наук, професор

КОЛУПАЄВ Ю.Є., доктор біологічних наук, професор

ПОПОВ С.І., доктор сільськогосподарських наук, професор

КОБИЗЄВА Л.Н., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

ЛЕОНОВ О.Ю., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

КОЛОМАЦЬКА В.П., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

ВАСЬКО Н.І., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

РЯБЧУН Н.І., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 201 Агронія

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність – 201 Агронія Освітня кваліфікація – доктор філософії з агрономії
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Агронія
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Одиничний, перший науковий ступінь, 4 академічних роки, 43 кредити ЄКТС
Наявність акредитації	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти. Сертифікат про акредитацію ОНП № 666 від 16.10.2020 р.
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти; НРК України – 8 рівень; QF-EHEA – третій цикл; EQF-LLL – 8 рівень.
Передумови	Для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	Чотири роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://yuriev.com.ua/ua/pidgotovka-naukovih-kadriv/aspirantura-i-doktorantura/programa-pidgotovki-doktoriv-filosofii-phd/
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі аграрних наук та продовольства шляхом здійснення фундаментальних і прикладних досліджень, отримання нових інноваційно-спрямованих результатів, які мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення, а також підготовки та захисту дисертацій.	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальність 201 Агронія <i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> закономірності та розроблення науково-практичних основ фундаментальних і прикладних проблем реалізації генетичного потенціалу продуктивності рослин, створення і використання вихідного матеріалу, сортів і гібридів польових культур та технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур. <i>Цілі навчання:</i> теоретична, практична та наукова підготовка висококваліфікованих кадрів, які отримують глибокі

	<p>знання, уміння і навички для виконання професійних завдань науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі агрономії відповідно до спеціалізації, здатні до самостійного проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-виробничої діяльності в науково-дослідних установах, вищих навчальних закладах та підприємствах аграрного профілю. Формування компетентностей, необхідних для вирішення комплексних проблем у галузі аграрних наук і продовольства.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> актуальні дослідження у галузі агрономії, методи, поняття, концепції, принципи наукового пізнання, їх застосування на практиці; основи сучасної комунікації; системний аналіз та обробка інформації з використанням сучасних методів; презентація наукових результатів.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові, теоретичні та емпіричні методи наукового пізнання; лабораторний, вегетаційний, лізіметричний, вегетаційно-польовий, польовий, аналітичний методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, методи комп'ютерного моделювання, сучасні інформаційні технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування, інструменти та спеціалізоване програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії; комп'ютерна техніка, програмне забезпечення.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітня, дослідницька та прикладна. Наукові дослідження з новими та удосконаленими, практично спрямованими і цінними теоретичними і методичними результатами.</p>
<p>Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації</p>	<p>Фокус програми – формування у здобувачів ступеня доктора філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми у галузі агрономії, демонструвати свою авторитетність, інноваційність, високий рівень самостійності, академічну та професійну доброчесність, а також здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.</p> <p>Загальний:</p> <p>Дослідження: закономірностей і розроблення науково-практичних основ фундаментальних та прикладних проблем реалізації генетичного потенціалу продуктивності рослин, створення і використання вихідного матеріалу, сортів і гібридів польових культур; агроценозу рослин різної видової та сортової належності, особливостей росту та розвитку, фотосинтетичної діяльності, формування продуктивності в залежності від умов вирощування; процесів, які відбуваються у агроценозах, шляхом оцінки впливу чинників довкілля, визначення особливостей реакцій сортів і гібридів польових культур на дію біотичних</p>

та абіотичних факторів середовища; реакції високопродуктивних сортів на агротехнологічні прийоми.

Розроблення: методологічних основ формування, ведення та використання колекцій генетичних ресурсів, виділення донорів нових цінних господарських ознак, встановлення нових фізіолого-біохімічних, анатомо-морфологічних і цитогенетичних ознак; способів збереження сортової ідентичності, технологій виробництва насіння, методів поліпшення посівних і врожайних властивостей насіння та якості садивного матеріалу при їх формуванні, доробленні і зберіганні; нових моделей високопродуктивних сортів і гібридів з підвищеним рівнем адаптивності; сортових технологій вирощування стабільно високих врожаїв якісної продукції на засадах інтенсифікації, енергозбереження і екологічної безпеки; методів застосування баз даних, комп'ютерних програм планування і проведення досліджень, математичних моделей в селекції, насінництві та рослинництві.

Спеціальний:

- розроблення концептуальних, теоретичних і методологічних основ селекції, насінництва та насінневих сортових ресурсів польових культур зі створення, оцінки та розмноження нових сортів і гібридів та їх батьківських компонентів різних напрямів використання;

- визначення в історичному аспекті походження та значення польових культур для використання в сільському господарстві, а також ефективності різних методів їх селекції;

- установа морфобіологічних, фізіологічних, селекційно-генетичних особливостей мінливості, варіабельності, кореляції, комбінаційної здатності, генетичного варіювання, успадкування, успадкованості, адаптивності та екологічної стабільності ознак рослин, урожайності, якості та стійкості до біотичних і абіотичних чинників вихідного матеріалу для селекції сортів, самозапилених ліній і гібридів різного еколого-географічного походження і родоvodu з метою визначення джерел і донорів цінних селекційних ознак;

- визначення ефективності методів внутрішньовидової та міжвидової чи міжродової гібридизації, експериментального мутагенезу, поліплоїдії, генетичної інженерії, гетерозису, біотехнології, молекулярної генетики з використанням молекулярних маркерів у селекції для створення конкурентоспроможних цінних сортів і гібридів польових культур;

- знання основ застосування сучасних молекулярно-генетичних і біотехнологічних методів для підвищення ефективності селекційного процесу при створенні та оцінці вихідного матеріалу сільськогосподарських культур, типів молекулярних маркерів, принципів маркер-асоційованої

селекції;

- проведення фітосанітарного моніторингу стану посівів польових культур для встановлення особливостей патогенного комплексу територіальних локацій, визначення характеру взаємовідносин між антропогенно сформованим рослинно-патогенним ценозом у відповідних екологічних умовах середовища для підбору сорту щодо його зональної адаптивності;

- розроблення прийомів підвищення врожайності, виходу насіння та посівних якостей насіння сортів, самозапиленних ліній і гібридів польових культур, способів визначення витривалості до зберігання та збереження насіння сортових ресурсів польових культур;

- визначення врожайних якостей насіння різних категорій у залежності від генерації, способів одержання та вирощених в різних умовах і за різних технологій;

- дослідження впливу незараження посівного матеріалу і посівів на врожайні та посівні якості насіння;

- визначення впливу генетичних, природних та антропогенних чинників на збереження відповідності сортів і гібридів вимогам відмінності, однорідності, стабільності, сортового контролю, польового інспектування, вимогам виробництва до врожайності та якості продукції;

- визначення ефективних способів збирання врожаю, сортування насіння, його зберігання та передпосівної підготовки;

- установа селекційної цінності колекційних зразків генофонду рослин польових культур;

- визначення впливу технології вирощування насіння на його якість;

- вивчення концептуальних, теоретичних і методологічних основ та принципів екологічного рослинництва. Оволодіння методологічними підходами організації різних форм і систем рослинництва;

- створення потенційних можливостей (ресурсів) домінуючих і спеціальних агрофітоценозів з точки зору їх еколого-біологічного потенціалу та територіальної специфіки;

- дослідження екологічної пластичності, стабільності та адаптивності сучасних сортів (гібридів). Перспективи застосування адаптивних технологій вирощування польових культур;

- оволодіння теоретичними і методичними основами підвищення посівних якостей та врожайних властивостей насіння за рахунок застосування екологічних системних підходів, умов його вирощування та генетичного потенціалу сортів (гібридів);

- проектування адаптованих до кліматичних зон технологій вирощування сільськогосподарських культур різних типів інтенсифікації – від екстенсивного до

	<p>перспективного – еколого-адаптованого;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення комплексу агротехнічних заходів на принципах біоедафоконтурної організації території, спрямованих на запобігання процесів водної й вітрової ерозії ґрунтів; - вивчення особливостей формування врожаю рослин (культур, сортів) залежно від умов їх вирощування; - вивчення особливостей рівня адаптивності рослин (сортів, гібридів) шляхом аналізу реакції рослин на абіотичний стрес біохімічними, фізіологічними та генетичними дослідженнями, а також моделювання врожайності сорту; - розроблення та правильне планування агротехнічних заходів, спрямованих на профілактику поширення хвороб і шкідників культурних рослин; - розроблення сучасних технологій вирощування насінницьких посівів та підготовка високоякісного насінневого матеріалу основних польових культур; - наукове обґрунтування та розроблення інтенсивних енергоощадних, екологічно безпечних технологій вирощування сільськогосподарських культур, які базуються на принципах адаптивно-ландшафтного рослинництва з урахуванням всього спектру ботаніко-біологічних особливостей культурних фітоценозів і спрямованості на максимально можливу реалізацію біологічного потенціалу посівів; - обґрунтування методів та систем раціонального використання орних земель за сучасного землеробства, підвищення їх окультуреності і родючості, захисту від усіх видів, форм ерозії й деградації; - планування і регулювання поживного режиму ґрунту та необхідних параметрів живлення польових культур, наукове обґрунтування оптимальних параметрів основних агрофізичних властивостей ґрунту та шляхи їх регулювання із використанням механічних і хімічних прийомів; - проведення гербологічного моніторингу поширення основних бур'янів у посівах сільськогосподарських культур, визначення та методи їх контролювання; - вивчення теорії й методів агрономічного контролю за якістю основного передпосівного обробітку, догляду за посівами, визначення оптимальних параметрів поверхні ґрунту, будови посівного, орного і кореневмісного шару та динаміки їх зміни у часі; - оцінювання та оптимізація структури посівних площ з урахуванням теоретичних і практичних основ агротехнологічного та організаційного ведення зональних та спеціалізованих сівозмін.
<p>Особливості освітньо-наукової програми</p>	<p>Програма орієнтує на розширення та поглиблення теоретико-методологічного базису розвитку аграрних систем, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень у сфері агрономії та орієнтує на</p>

	<p>співробітництво з агроформуваннями різних форм власності, бізнес-сектором, міжнародними організаціями, закордонними науковими установами, навчальними закладами. Підготовка проводиться в рамках пріоритетних програм наукових досліджень НААН за загальними науково-педагогічними принципами до організації освітнього процесу, що передбачає можливість вільного вибору теми наукових досліджень, узгодженого із науковим керівником.</p> <p>Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликих групах дослідників за спеціалізаціями селекція і насінництво та рослинництво. Програма передбачає диференційований підхід до аспірантів очної і заочної форми навчання та здобувачів.</p> <p>Програма передбачає 31 кредит ЄКТС для обов'язкових навчальних дисциплін, з яких 19 кредитів ЄКТС – це дисципліни загальної підготовки (філософія, іноземна мова фахового спрямування, педагогіка вищої школи, методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи, академічне письмо), що передбачають набуття аспірантом загальнонаукових (філософських) компетенцій, мовних компетенцій, універсальних навичок дослідника (здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досліджень, генеруванню нових ідей, здатністю до самостійного здійснення комплексних досліджень), 3 кредити ЄКТС відведено на педагогічну практику та 21 кредит ЄКТС, які охоплюють дисципліни професійної підготовки, з яких 12 кредитів ЄКТС є вибірковими.</p> <p>Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою частиною навчального плану.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності Н1 «Агрономія» є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки.</p>
Придатність здобувачів до працевлаштування та продовження освіти	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Випускники, які пройшли навчання за даною освітньо-науковою програмою повною мірою підготовлені до роботи на посадах, пов'язаних з науково-дослідною, викладацькою, експертною та прикладною професійною діяльністю в різних галузях агропромислового виробництва, що передбачені класифікатором професій України.</p> <p><u>Місце працевлаштування випускників:</u> науково-дослідні інститути (станції, дослідні господарства, лабораторії),</p>

	<p>науково-виробничі фірми та об'єднання; вищі навчальні заклади, обласні та районні управління сільського господарства, аграрні підприємства різних форм власності, коледжі.</p> <p><u>Посади згідно класифікатора професій України.</u> Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), молодший науковий співробітник (2213.1), науковий співробітник (2213.1), агроном-дослідник (2213.1).</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі закордоном), що містять додаткові освітні компоненти; - підготовка на 8-ому (доктор наук) рівні Національної рамки кваліфікацій України у галузі аграрних наук. <p>Здобуття наукового ступеня доктора наук і додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>
<p>Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p><u>Підхід до викладання та навчання передбачає:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований розвиток мислення у аспірантів (здобувачів); - тісна співпраця з науковим керівником, підтримка та індивідуальні консультації аспірантів (здобувачів) фахівцями Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН та галузевих науково-дослідних інститутів, науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів аграрного та біологічного профілю, у тому числі забезпечуючи доступ до сучасного обладнання; - залучення до консультування аспірантів (здобувачів) визнаних фахівців-практиків аграрного виробництва та аграрної науки; - інформаційну підтримку щодо участі аспірантів

	<p>(здобувачів) у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі у міжнародних);</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання дистанційних курсів навчання та електронних ресурсів за допомогою мережі Internet; - надання можливості аспірантам (здобувачам) приймати участь у підготовці наукових проектів на конкурси Національної академії аграрних наук України, Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України; - активну участь у роботі Ради молодих вчених Інституту; - активну роботу аспірантів у складі відділів та лабораторій при виконанні держбюджетних програм та господарських договорів, участь у написанні звітів, реєстраційних та облікових документів, оформленні заявок на патенти та авторські свідоцтва.
<p>Оцінювання</p>	<p><u>Освітня складова програми.</u> Система оцінювання знань освітньої програми передбачає здійснення поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний</i> контроль проводиться у формі усного опитування підчас навчальних занять, метою якого є забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та аспірантами (здобувачами).</p> <p><i>Підсумковий</i> контроль проводиться у формі іспиту/заліку в усній та/або письмовій формі. Аспірант (здобувач) вважається допущеним до підсумкового контролю з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом з цієї дисципліни.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами.</p> <p><u>Наукова складова програми.</u> Оцінювання наукової діяльності аспірантів (здобувачів) здійснюється на основі показників, що характеризують підготовку та публікацію наукових праць, участь у конференціях, підготовку частин дисертаційної роботи відповідно до затвердженого індивідуального плану аспіранта (здобувача). Звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану наукової роботи щорічно затверджуються на засіданні вченої ради Інституту з відповідним рішенням щодо продовження навчання в аспірантурі або відрахування. Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений за результатами наукових досліджень рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія»</p>

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	СК1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей. СК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання. СК4. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій, створення сортів і гібридів та вирощування сільськогосподарських культур. СК5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК7. Здатність обґрунтовувати, формулювати, усно та письмово презентувати науково-теоретичні і практичні положення за результатами дослідження, впроваджувати їх у аграрну галузь.
Програмні результати навчання	
РН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення прикладних наукових досліджень.	

РН2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.

РН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.

РН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.

РН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.

РН9. Розробляти та впроваджувати селекційні та агротехнологічні моделі, спрямовані на підвищення реалізації генетичного потенціалу продуктивності польових культур та отримання високої якості продукції з використанням сучасних еколого-безпечних технологій та застосуванням системи раціонального природокористування.

РН10. Формулювати науково-теоретичні і практичні положення та рекомендації щодо їх застосування за результатами дослідження, оформлювати і впроваджувати їх у аграрну галузь відповідно до вимог законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Програмні результати наукової роботи

Підготовка та публікація наукових статей (кількість яких передбачена відповідними нормативно-правовими актами), монографій, науково-методичних рекомендацій, тез доповідей. Участь у виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем). Участь з доповідями на конференціях, семінарах, круглих столах. Впровадження результатів дослідження у виробництво та навчальний процес. Підготовка і публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.

Програмні результати педагогічної практики

РНПП1. Уміти проєктувати і реалізувати навчальні проєкти.

РНПП2. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін агрономічного спрямування і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі вищої школи.

РНПП3. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам вищої освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Наукові та науково-педагогічні працівники мають наукові ступені (доктор/кандидат) наук та наукові звання (професор/старший науковий співробітник) за відповідною спеціальністю, є керівниками пріоритетних наукових завдань, значний досвід, а також високий рівень впровадження інновацій у виробництво, науковий та освітній процес.</p> <p>Викладання навчальних дисциплін «Філософія науки», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Педагогіка вищої школи», «Педагогічна практика» проводиться на умовах договорів з Державним біотехнологічним університетом.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	У навчальному процесі використовується навчальні і лабораторні приміщення, приладна база, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання, приміщення дослідницького комплексу та земельні ділянки. Наявна соціально-побутова інфраструктура, гуртожиток.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення базується на використанні бібліотеки Інституту, інформаційних ресурсів мережі Internet – з 2019 р. відкрито доступ до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science. Навчально-методичне забезпечення базується на використанні робочих програм навчальних дисциплін з рекомендаціями щодо самостійної роботи аспірантів/здобувачів, наукової та науково-практичної літератури, виданої Інститутом. Інститутом видається два фахові журнали категорії Б «Селекція і насінництво» та «Генетичні ресурси рослин».
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Забезпечується на основі договорів між Інститутом рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН та закладами вищої освіти та науковими установами.</p> <p>На основі двосторонніх договорів до керівництва науковою роботою здобувачів можуть бути залучені провідні фахівці університетів та науково-дослідних установ України. Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності їх набутих компетентностей.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується на основі договорів між Інститутом рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН та закордонними науковими установами згідно вимог чинного законодавства.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	За даною освітньо-науковою програмою відсутнє.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

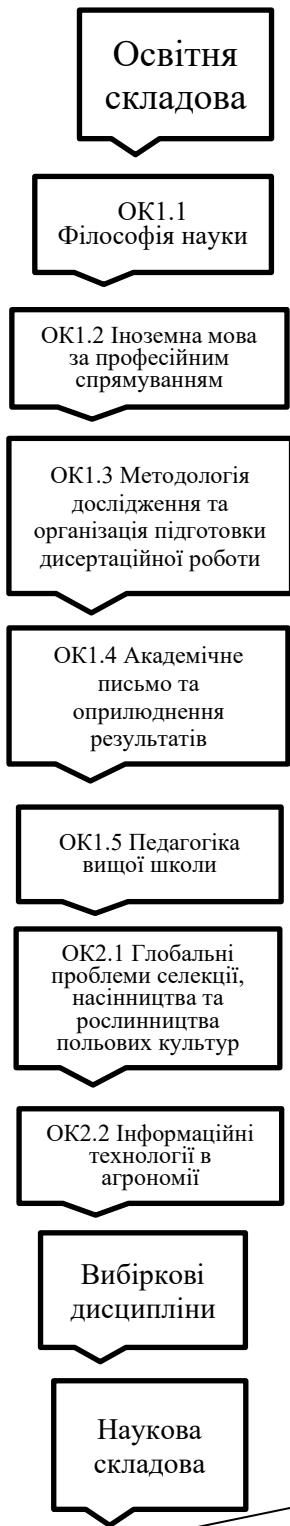
2.1. Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ			
1. Цикл освітніх компонент загальної підготовки			
ОК 1.1	Філософія науки	4	Іспит
ОК 1.2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	Іспит
ОК 1.3	Методологія дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи	3	Залік
ОК 1.4	Академічне письмо та оприлюднення результатів	3	Залік
ОК 1.5	Педагогіка вищої школи	3	Залік
2. Цикл освітніх компонент професійної підготовки			
ОК 2.1	Глобальні проблеми досліджень в селекції, насінництві та рослинництві польових культур	6	Іспит
ОК 2.2	Інформаційні технології в агрономії	3	Іспит
ОК 2.3	Педагогічна практика	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		31	–
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ВК 3.1	Селекція та насінництво польових культур	4	Іспит
ВК 3.2	Генетичні ресурси рослин	4	Іспит
ВК 3.3	Фізіологічні основи стійкості рослин до абіотичних стресів	4	Іспит
ВК 3.4	Методологічні особливості визначення показників якості рослинницької продукції	4	Іспит
ВК 3.5	Захист сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів	4	Іспит
ВК 3.6	Агробіологічні системи вирощування польових культур	4	Іспит
Загальний обсяг вибірових компонент		12	–
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		43	–
Наукова складова освітньо-наукової програми			
<p>Науково-дослідницька підготовка передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення одержаних результатів у вигляді дисертації, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - експериментальну роботу з об'єктом досліджень; - підготовку публікацій у наукових фахових виданнях згідно вимог; - участь у конференціях та апробацію результатів; - оформлення дисертаційної роботи та підготовку її до захисту. 			

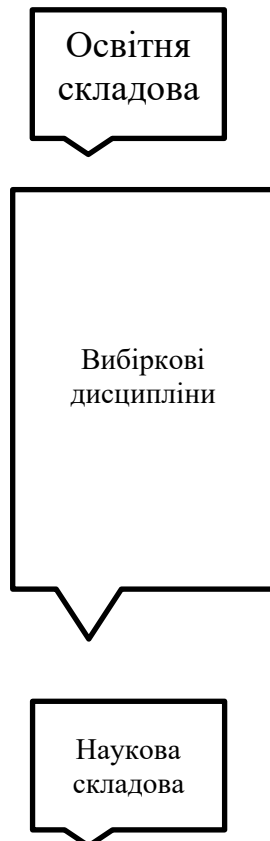
2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Курс	Семестр	Код та назва компонент освітньої програми
1	1	<p>OK1.1. Філософія науки</p> <p>OK1.2. Іноземна мова за професійним спрямуванням</p> <p>OK1.3.Методологія дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи</p> <p>OK1.4 Академічне письмо та оприлюднення результатів</p> <p>OK1.5 Педагогіка вищої школи</p> <p>OK2.1. Глобальні проблеми досліджень в селекції, насінництві та рослинництві польових культур</p> <p>OK2.2 Інформаційні технології в агрономії</p>
	2	<p>OK1.2. Іноземна мова за професійним спрямуванням</p> <p>OK1.3.Методологія дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи</p> <p>OK2.1. Глобальні проблеми досліджень в селекції, насінництві та рослинництві польових культур</p> <p>OK2.2 Інформаційні технології в агрономії</p> <p>VK3.1 Селекція та насінництво польових культур</p> <p>VK3.2 Генетичні ресурси рослин</p> <p>VK3.3 Фізіологічні основи стійкості рослин до абіотичних стресів</p> <p>VK3.4 Методологічні особливості визначення показників якості рослинницької продукції</p> <p>VK3.5 Захист сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів</p> <p>VK3.6 Агробіологічні системи вирощування польових культур</p>
2	3	<p>VK3.1 Селекція та насінництво польових культур</p> <p>VK3.2 Генетичні ресурси рослин</p> <p>VK3.3 Фізіологічні основи стійкості рослин до абіотичних стресів</p> <p>VK3.4 Методологічні особливості визначення показників якості рослинницької продукції</p> <p>VK3.5 Захист сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів</p> <p>VK3.6 Агробіологічні системи вирощування польових культур</p>
3	5	OK2.3 Педагогічна практика

1 рік навчання

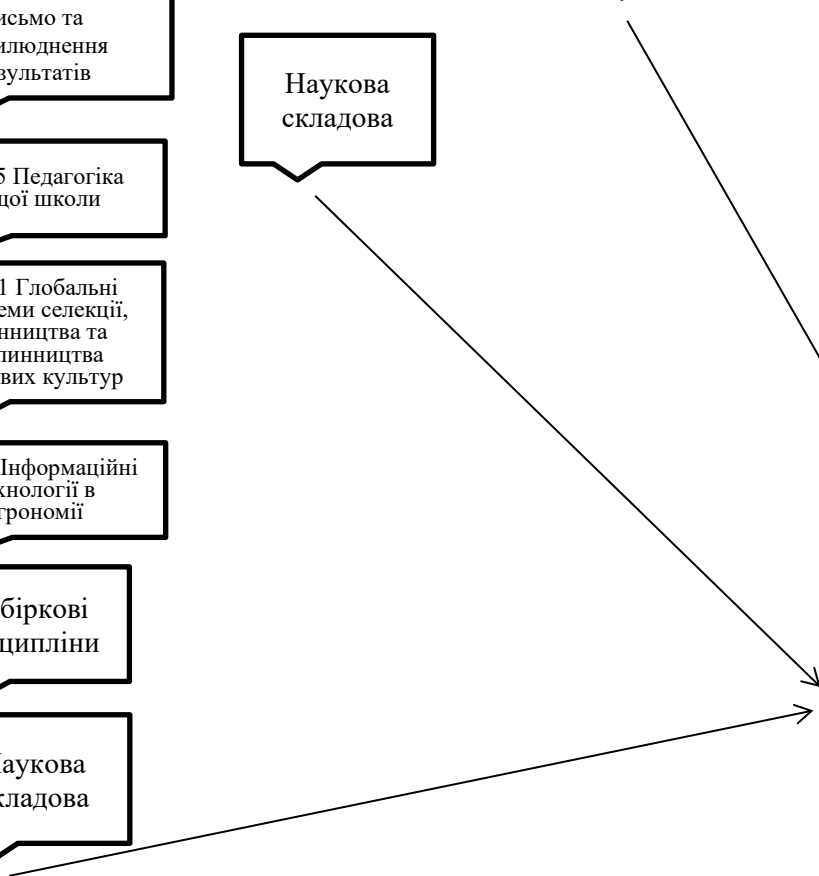
2 рік навчання

3 рік навчання

4 рік навчання

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері агрономії або на її межі з іншими галузями, передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.</p>
Вимоги до публічного захисту	Захист дисертаційної роботи відбувається відкрито та гласно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів досліджень та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, які входять до наукометричних баз.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	OK1.1	OK1.2	OK1.3	OK1.4	OK1.5	OK2.1	OK2.2	OK2.3	BK3.1	BK3.2	BK3.3	BK3.4	BK3.5	BK3.6
ІК			+	+	+	+	+	+						
ЗК1	+				+									
ЗК2		+			+									
ЗК3	+		+	+		+								
ЗК4					+			+						
СК1	+	+		+			+		+	+	+	+	+	+
СК2			+				+							
СК3		+			+			+						
СК4						+	+		+			+	+	+
СК5			+			+	+			+	+			
СК6									+	+	+	+	+	+
СК7				+	+	+			+	+	+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	OK1.1	OK1.2	OK1.3	OK1.4	OK1.5	OK2.1	OK2.2	OK2.3	BK3.1	BK3.2	BK3.3	BK3.4	BK3.5	BK3.6
РН1	+				+	+	+							
РН2	+	+	+				+							
РН3		+	+			+			+	+	+	+	+	+
РН4	+			+			+							
РН5	+	+		+	+									
РН6				+					+	+	+	+	+	+
РН7		+	+			+	+		+	+	+	+	+	+
РН8	+	+			+	+								
РН9												+	+	+
РН10									+	+	+			
РНПП1								+						
РНПП2								+						
РНПП3								+						

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення ІР НААН якості освітньої діяльності та вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення оцінювання та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань;
- підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи аспірантів, за кожною освітньою програмою;
- наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- формування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), за поданням ІР НААН оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

1. Стандарт вищої освіти України для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія» затверджений Наказом МОН України 29 грудня 2021 р. № 1458. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/29/201-Ahronomiya-dokt.filos.29.12.pdf>

2. Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 05.02.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

3. Закон «Про освіту» в редакції від 01.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

4. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» в редакції від 21.03.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.

5. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.

6. Наказ МОН від 19.02.2015 № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0166729-15#Text>.

7. Наказ МОН від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої

освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15#Text>.

8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 в редакції від 18.08.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.

9. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 р. № 1/9-239 URL:<https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf>.

10. Національна рамка кваліфікацій зі змінами від 25.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>.

11. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В.М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/495373_672017

13. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 11 липня 2019 року № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.

14. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року). URL: <https://naqa.gov.ua/%d0%b0%d0%ba%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%b8%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f/>.

15. Tuning Educational Structures in Europe. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/subject-areas.html>.

16. Постанова КМУ від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (зі змінами реакції від 21.02.2025 року). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11>